

ULLADA AL PATRIMONI CULTURAL DE BURJASSOT

(nº XX)

Per **Santiago López Garcia**

(Autor del llibre *Historia de Burjassot. Nueva aproximación*).

En la revista anterior, corresponent als Nadals passats, poguerem admirar una obra d'art del pintor i dibuixant també miniaturista Rafael Montesinos i Ramiro (1811-1874) corresponent a una panoràmica presa des de l'explanada de Les Sitges de Burjassot, datada en abril de 1844.

En esta entrega, tal com vaig anunciar, publiquem ací una atra imatge de Les Sitges plasmada pel mateix dibuixant i en la mateixa ocasió.

Com poden vostés vore, al comparar les estampes observaran que tant l'anterior com esta formen part de la mateixa sèrie, i que cadascuna arreplega vistes diferents, preses des d'ànguls diferents del conjunt monumental.

Es tracta concretament d'una aiguada sobre paper on apareix dibuixada —en miniatura— una panoràmica de la rampa d'accés a Les Sitges de Burjassot, feta pel gran pintor i dibuixant Rafael Montesinos i Ramiro.

Dita làmina, de menut format, té l'aclaridor títol «**Los silos de Burjasot. Vista exterior del recinto**» i és propietat dels descendents de Rafael Montesinos. I està publicada per la seua rebesnéta Valeria, resident en *La Plata* d'Argentina.

Com explicàrem, també s'han fet públiques gràcies a les gestions del col·leccionista D. Eloy Martínez Lanzas-de las Heras, que entre atres dibuixos els ha publicat en la seua interessant pàgina d'Internet: <http://coleccióndeminiaturas.blogspot.com.es>.

Açó em porta a dir que és evident la diversitat de temàtica artística referent a Burjassot escampada per mig mon. I que tota ella molt be podria sumar-se al contingut d'un modern museu Històric, Etnogràfic i Artístic de Burjassot, el qual, dotat ab les modernes tecnologies, podria recopilar i exposar tot eixe ric patrimoni cultural per a satisfacció de tots.

Seguint la compilació, passem hui a presentar a vostés, amables lectors i lectores, esta atra joia cultural i artística d'este patrimoni dispers.

Dades identificatives:

Títul.- «*Los Silos de Burjasot. Vista exterior del recinto.*»

Tècnica.- Aiguada sobre paper.

Data.- Este dibuix està datat el 9 d'abril de 1844.

Mesures.- 18 x 12 cm.

Motiu.- Plasmació de paisatges monumentals valencians.

Autoria del dibuix.- Rafael Montesinos y Ramiro.

Estil.- Paisatgisme romàntic.

Dades biogràfiques del pintor.

Tal com exposarem en l'anterior revista, respecte a les dades biogràfiques de Rafael Montesinos i Ramiro, coneguèrem algunes dades sobre les vicissituds i la carrera professional d'este gran pintor valencià, i que sols a base de molt d'esforç, i ab l'ajuda i recomanacions dels seus amics i familiars aconseguí establir-se i destacar notòriament en el món de l'art pictòric.

Ampliant algunes dades, transcriu les procedents de la Gran Enciclopèdia de la Comunitat Valenciana i de la tesi doctoral d'Ester Alba Pagán (2004), que cita la participació destacada de Montesinos en totes les exposicions nacionals des de 1843 a 1872, així com que fon professor de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles de València, tenint alumnes de gran vàlua com Antonio Muñoz Degraín. En 1851, tingué la fortuna de ser nomenat pintor honorari de Càmera, en temps d'Isabel II^a; així pintà el decorat de dos habitacions del Palau Real de Madrid, ab la representació d'un Narcís mirant la seua image en les aigües d'un riu.

Cultivà tots els gèneres, encara que la seua especialitat fou el paisatge. Entre les seues obres més destacades també mereixen citar-se «*Los crepúsculos*», «*Dido abandonada por Eneas*», i una miniatura que representa a l'arcàngel Sant Gabriel.

Tingué una gran relació i amistat ab el famós pintor Vicente López.

La seua activitat artística i professional el duqué a compaginar viure tant en Madrid com en València. Va ser professor en l'escola de pintura de la Societat Econòmica, i també en el «Liceo» de València. Simultaneà les seues activitats docents ab encàrrecs de particulars, com les pintures efectuades en 1854, en el Palau de Dos Aigües, concretament en el centre del sostre del menjador, on figuren al·legories als quatre continents. Fon elogiat com miniaturista, obtenint gran èxit i prestigi. Entre les tantes exposicions on participà, cal citar l'efectuada en juny de 1867, en l'Exposició Regional de València, puix aportà varies vistes; entre elles una Vista de Burjassot.

Montesinos va ser un dels artistes dedicats al paisatge més coneguts en la ciutat de València, pero també a la pintura escenogràfica, i al retrat.

Descripció del dibuix.

Abans de descriure este dibuix, caldrà que indique que atres vistes de Les Sitges, paregudes a les presents, foren durant una extensa època motiu artístic de molts pintors i dibuixants que venien *ex-professo* a Burjassot. I per tant aparegueren inclús en diverses publicacions des de mitjans del segle XIX.

En la composició d'esta miniatura de sols 18 per 12 cm., el dibuix, datat en 1844; època en la que Espanya experimentà l'auge polític del lliberalisme coincidint ab el principi del regnat de Isabel II, es plasma una imatge espectacular i descriptiva, recreada en una atmosfera nostàlgica, de tints romàntics on queda fixat un ambient que ya ha desaparegut per a nosatres en el temps.

Rafael Montesinos dibuixa la panoràmica que hi havia mirant des de baix la rampa d'accés al portal de les sitges, tenint en primer pla un grup de persones, especialment un grup familiar, que sembla ha arribat al lloc en una tartana de les que es llogaven per a dur a Burjassot els visitants que s'ho podien pagar.

Vegem l'ermita i el gran almagacen de superfície tal com eren a mitjans del segle XIX, sense els canvis que posteriorment s'efectuaren.

Convé tornar a dir que esta vista, del racó de la rampa ab l'ermita, va ser un motiu recurrent, pel seu atractiu, entre atres artistes, tant coetanis com posteriors, que normalment era reproduït en gravats, que inclús es publicaren en revistes de l'època; com per eixemple el que recordaran portí en atra ocasió anterior a estes pàgines, en l'entrega nº III (Nadal 2007), molt semblant al present, però d'un atre artiste: José Severini, i de datació al voltant de 1850.

Agraint l'amable atenció de tots vostés.

Cordialment, **Santiago L.G.**

Juny 2015.